

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 K 017415 21 Kž 7
Sarajevo, 08.02.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Hurije Muratović kao predsjednice vijeća, Nidžare Zlotrg i Ismete Mujanović kao članova vijeća, uz učešće Amele Kešan kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog A.D. zbog krivičnog djela Organizovani kriminal iz člana 342. stav 3. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, optuženih A.D.2, S.D.D.G.,G.O.,G.M. i Z.P., zbog krivičnog djela Organizovani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te optuženih A.D.2 i Z.P. i u vezi sa krivičnim djelom Teška krađa iz člana 287. stav 1. u vezi sa članom 286. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, a optuženih A.D.2 i G.M. i u sticaju sa krivičnim djelom Nedoizvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, a sve u vezi sa članom 55. i 31. istog zakona, odlučujući o žalbama branitelja optuženih A.D., A.D.2, S.D., D.G., G.O. i G.M., te osobnoj žalbi optuženog A.D., izjavljenim protiv rješenja Kantonalnog/Županijskog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 21 Kv 30 od 21.01.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 08.02.2021. godine, donio je

RJEŠENJE

Žalbe branitelja optuženih A.D., S.D., D.G., G.O. i G.M., izjavljene protiv rješenja Kantonalnog/Županijskog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 21 Kv 30 od 21.01.2021. godine, odbijaju se kao neosnovane.

Djelimičnim uvažavanjem žalbi optuženog A.D. i njegove braniteljice, ukida se rješenje Kantonalnog/Županijskog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 21 Kv 30 od 21.01.2021. godine u odnosu na optuženog A.D. i predmet vraća prvostepenom sudu u tom dijelu na ponovno odlučivanje.

OBRAZLOŽENJE

Rješenjem Kantonalnog/Županijskog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 21 Kv 30 od 21.01.2021. godine, prema optuženim A.D., A.D.2., S.D., D.G., G.O. i G.M., protiv koji

se, po potvrđenoj optužnici Kantonalnog/Županijskog tužiteljstva HNK/HNŽ broj T07 0 KTO 0027302 20 od 08.01.2021. godine, vodi krivični postupak i to, protiv optuženog A.D. zbog krivičnog djela Organizovani kriminal iz člana 342. stav 3. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), optuženih S.D., D.G., G.O., G.M. i Z.P., zbog krivičnog djela Organizovani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, te optuženih A.D. i Z.P. i u vezi sa krivičnim djelom Teška krađa iz člana 287. stav 1. u vezi sa članom 286. stav 1. KZ FBiH, a optuženih A.D. i G.M. i u sticaju sa krivičnim djelom Nedoizvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH, a sve u vezi sa članom 55. i 31. istog zakona, produžen je pritvor, koji može trajati do izricanja presude ili nove odluke suda, a najduže dvije godine računajući od 11.01.2021. godine, kao dana potvrđivanja optužnice, s tim da se kontrola pritvora obavlja svaka 2 (dva) mjeseca od posljednjeg rješenja o pritvoru. Optuženim je pritvor produžen po osnovu propisanom u članu 146. stav 1. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH).

Protiv navedenog rješenja žalbe su izjavili branitelji optuženih i to, za optuženog A.D. braniteljica D.J. advokat iz M., zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da ovaj sud žalbu uvaži, preinači pobijano rješenje tako što će ukinuti pritvor njenom branjeniku i istog pustiti na slobodu, ili da pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. I optuženi A.D. je izjavio osobnu žalbu u kojoj nije označio žalbene osnove, s prijedlogom da se njegova žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i da se odmah pusti na slobodu.

Branitelj optuženog A.D. i optuženog S.D. advokat A.B. iz M., žalbe je izjavio zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede krivičnog zakona, s prijedlogom da žalbe uvaži, pobijano rješenje preinači tako da se ukine pritvor njegovim branjenicima i isti puste na slobodu, ili da se pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Branitelj optuženog D.G. advokat D.B. iz M. prvostepeno rješenje pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Branitelj optuženog G.O. advokat I.P. iz M., žalbu je izjavio zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje preinači na način da optuženom ukine pritvor i njegov branjenik pusti na slobodu ili da se pobijano rješenje preinači i umjesto pritvora optuženom izreknu mjere zabrane, ili da pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Braniteljica optuženog G.M. advokat I.P. iz M. je izjavila žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, s prijedlogom da se njena žalba uvaži, pobijano rješenje

preinači na način da se optuženom ukine pritvor i ovaj optuženi pusti na slobodu ili da se pobijano rješenje preinači tako da mu se umjesto pritvora izreknu mjere zabrane, ili da se, pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Nakon što je ovaj sud ispitaio pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda, kao i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, odlučio je kao u izreci iz sljedećih razloga:

Braniteljica optuženog A.D. u žalbi ukazuje da je u pobijanom rješenju u odnosu na ovog optuženog navedeno preko stotinu telefonskih komunikacija u periodu od 19.04.2020. do 11.05.2020. godine, da nisu označene ni brojem ni datumom, a niti sa kojeg telefonskog broja je optuženi A.D. kontaktirao sa D.P.. Nasuprot tome, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud na strani 50. obrazloženja pobijanog rješenja naveo da je optuženi A.D. prethodno dogovarao telefonskom komunikacijom prodaju i predaju opojne droge koristeći šifrovane poruke, koje proizilaze iz telefonske komunikacije označene rednim brojevima koji se nalaze na elektronskom mediju CD-e, nakon čega se navodi i sadržina tih komunikacija. U vezi sa ukazivanjem braniteljice da u rješenju nisu označeni telefonski brojevi sa kojih je njen branjenik ostvarivao telefonske kontakte, ovaj sud podsjeća da su na strani 5. pobijanog rješenja navedeni brojevi telefona koji su korišteni u telefonskim komunikacijama koje je ostvarivao optuženi A.D. sa D.P., a potom se na strani 50. pobijanog rješenja prezentiraju telefonske komunikacije označene brojevima 215, 216, 217, 218, 219, 220 i 221.

Netačno se u žalbi braniteljice navodi da se u pobijanom, kao i svim prethodnim rješenjima neprekidno navodi kao neoboriv dokaz izjava tada osumnjičenog D.G. i da tu izjavu sud ne dovodi u vezu sa ostalim materijalnim dokazima u spis. Pri tome ovaj sud ukazuje da je prvostepeni sud na stranama 51., 52., 53. i 54. obrazloženja pobijanog rješenja, na nivou osnovane sumnje, naveo telefonske komunikacije koje ostvaruje optuženi D.G. šifriranim razgovorima i porukama sa optuženima A.D., A.D.2, S.D. i G.O., koje dovodi u vezu sa iskazima svjedoka S.B. i T.K., te sa potvrdom o privremenom oduzimanju predmeta MUP-a HNK Mostar broj 10/1-169/20 od 19.06.2020. godine od T.K., koja se dovodi u vezu sa nalazom Centra za forenzička ispitivanja, vještačenja i istraživanja FUP-a Sarajevo broj 09-18/2-03-5-922 od 17.07.2020. godine, kojim je utvrđeno da se radi o opojnoj drogi heroin. Nadalje, prvostepeni sud, kako to proizilazi iz pobijanog rješenja, iskaz optuženog D.G. provjeravajući njegovu vjerodostojnost dovodi u vezu sa rezultatima izvršenog pretresa u stanu ovog optuženog od 15.07.2020. godine, kojom prilikom je kod optuženog D.G. pronađena i oduzeta praškasta materija u količini od 247,740 grama za koju je utvrđeno da sadrži psihoaktivnu komponentu heroin, kao i dvije digitalne vage (strana 76. drugi pasus i strana 77. treći pasus). Prvostepeni sud se pozvao i na Izvještaj o provođenju posebnih istražnih radnji Federalne uprave policije Sarajevo INT-09-11/11/5-2-807/19 od 21.07.2020.godine, kao potkrepljujući dokaz, iz čijeg sadržaja proizilazi da je od strane službenika policije foto dokumentovano da je osumnjičeni D.G. ostvario kontakt sa više lica na različitim lokacijama u M., pa pored ostalog i sa svjedokom D.P.2 (strana 54. treći

i četvrti pasus). Radi navedenog, suprotni prigovori braniteljice optuženog A.D. se ukazuju neosnovanim.

Navodi braniteljice da se zaključak prvostepenog suda o postojanju organizirane grupe u kojoj je optuženi A.D. organizator, a ostali optuženi članovi te grupe, neopravdano zasniva na par telefonskih komunikacija A.D. sa D.P. i jednom telefonskom komunikacijom sa G.O., te iskazu svjedoka D.G., a da se pri tom ne navodi komunikacija A.D. sa A.D.2 i G.M.. Međutim, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud svoj zaključak o postojanju osnovane sumnje da se radilo o organiziranoj grupi koju je organizovao optuženi A.D. radi kupovine, predaje te prodaje opojne droge sa kojom je zaduživao članove grupe, koji su dalje razvagivali, prepakirali te prodavali opojnu drogu konzumentima, a sve u cilju pribavljanja protivpravne imovinske koristi, zasnovao ne brojnim dokazima na koje se pozvao u pobijanom rješenju. U pogledu telefonskih komunikacija optuženog A.D. sa A.D.2 i G.M., za koje se u žalbi braniteljice ukazuje da ih prvostepeni sud ne navodi, ovaj sud nalazi da su u obrazloženju pobijanog rješenja navedene telefonske komunikacije optuženog A.D. sa G.M. (broj 618 od 26.02.2020. godine), te se dalje vrši analiza komunikacija optuženog A.D. sa optuženim G.M. (broj 778 i 828 od 28.02.2020. godine), kao i sa optuženim A.D.2, potom komunikacije (broj 1030, 1039, 1043 od 02.03.2020. godine) sa optuženim S.D., te brojne komunikacije sa D.P., G.O., kao i komunikacije S.D. i G.O. (broj 204 od 18.03.2020. godine), a koje komunikacije se navode na stranama 53., 71., 72. i 74. pobijanog rješenja.

Braniteljica optuženog A.D. u žalbi ukazuje na nedostatke u obrazloženju pobijanog rješenja kada su u pitanju materijalni dokazi dobiveni provođenjem posebnih istražnih radnji iz člana 130. stav 2. tačka a) ZKP FBiH, tj. izdvojenim nadziranim razgovorima na elektronskom mediju CD-u, za koje ovaj sud nalazi da ih je prvostepeni sud cijenio kod iznošenja razloga o osnovanoj sumnji kao općem uvjetu i pored ostalih dokaza subjektivne i objektivne prirode cijenio i relevantne telefonske komunikacije, pa opći uvjet za pritvor/produženje pritvora nije doveden u pitanje.

Postojanje osnovane sumnje kao općeg uvjeta u odnosu na optuženog A.D. nije, po nalaženju ovog suda dovedeno u pitanje ni iz razloga, kako navodi braniteljica u žalbi, da ni jedan snimak iz izvještaja o provođenju posebne istražne radnje „Tajno praćenje i tehničko snimanje osoba, transportnih sredstava i predmeta“ od 22.06.2020. godine i 21.07.2020. godine, ne ukazuje da je ovaj optuženi imao osobni kontakt sa optuženim D.P. i G.O. kao ni sa trećom osobom. Ovo iz razloga što eventualno odsustvo takvih snimaka samo po sebi ne eliminiše dovoljnost ostalih dokaza na kojima je zasnovana osnovana sumnja kao opći uvjet za pritvor u odnosu na ovog optuženog.

Daljnji navodi u žalbi braniteljice ovog optuženog, kojim osporava postojanje osnovane sumnje optuženom A.D. za krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 342. stav 3. KZ FBiH, ukazujući da se iskazu D.P. ne može vjerovati, jer se radi o osobi kojoj je sud u dva navrata izrekao mjeru obaveznog psihijatrijskog liječenja, da je više puta pravomoćno osuđivan, te da je davanjem predmetnog iskaza ishodovao blažu kaznu, po ocjeni ovog suda ne dovode u pitanje postojanje osnovane sumnje kao općeg uvjeta za pritvor. Ni

navodi braniteljice, da se u pobijanom rješenju ne navodi tačno mjesto za svakog optuženog u hijerarhiji njihovog pripadništva grupi za organizovani kriminal i da nije konkretizovan svaki njihov pojedinačni radni zadatak, ne dovode u pitanje postojanje osnovane sumnje u smislu općeg uvjeta za pritvor, jer obaveza za takvim utvrđenjem i definisanjem uloga pojedinih članova te grupe i ne proizilazi iz odredbe člana 2. tačka 21. KZ FBiH. Navedena odredba propisuje da je „Grupa za organizirani kriminal, organizirana grupa ljudi od najmanje tri osobe, koja postoji neko vrijeme, djelujući u cilju učinjenja jednog ili više krivičnih djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora preko tri godine ili teža kazna.“

U žalbi braniteljice se ukazuje da optuženom A.D. se u činjenični opis na teret stavlja dio opisa iz Izvještaja MUP-a o počinjenom krivičnom djelu i počiniocu, kodnog naziva „T“, a da tužiteljstvo nije ispitalo „A.D. na takav činjenični opis, pa u smislu odredbe člana 240. ZKP FBiH u odnosu na taj činjenični opis, nije ni moglo podići optužnicu, a time ni na osnovu takve optužnice u kojoj je sadržan prijedlog za produženje pritvora, pritvor produžiti.

I optuženi A.D. u osobnoj žalbi ukazao je, da se u smislu odredbe člana 240. stav 3. ZKP FBiH (pogrešno naveden stav 5.) nije mogla podići optužnica, ukazujući da je dana 17.11.2020. godine, pozvan u tužiteljstvo da se izjasni na navode koji mu se stavljaju na teret i da je zahtjevao da mu se ostavi rok za pripremu odbrane, jer su mu predočene neke nove činjenice gdje se radilo o proširenju na novi činjenični opis. Dalje navodi da ga je braniteljica obavijestila da bi se trebao saslušati 11.01.2021. godine i da će nakon toga biti podignuta optužnica, ali je ista podignuta 08.01.2021. godine, a da prethodno nije ispitan.

Ispitujući ove žalbene navode, ovaj sud je utvrdio:

Iz zapisnika Kantonalnog tužiteljstva HNK/HNŽ broj: T07 0 KTO 0027302 20 od 17.11.2020. godine o ispitivanju osumnjičenog A.D. proizilazi, da je isti doveden iz pritvora na ispitivanje u svojstvu osumnjičenog (prije toga, ovaj osumnjičeni je u dva navrata tokom istrage doveden na ispitivanja kojom je prilikom izjavio da će se braniti šutnjom), da mu je potom predočeno za koje se krivično djelo tereti i koja mu se djela stavljaju na teret, te da je, tom prilikom, ovaj osumnjičeni izjavio da mu je potreban rok za pripremu odbrane „obzirom da su u činjenični opis navedene neke nove činjenice koje nisu bile predmet dosadašnje istrage i radi se o proširenju na potpuno novi činjenični opis.“ Nakon toga, završeno je ispitivanje ovog osumnjičenog bez bilo kakve naznake na zapisniku u vezi sa navedenom izjavom osumnjičenog.

Iz podataka spisa predmeta ne proizilazi da je osumnjičenom A.D. poslije 17.11.2020. godine bila data mogućnost da se u pogledu tih, kako navodi, novih činjenica izjasni, a prvostepeni sud nije utvrdio da li su mu zaista na zapisniku o ispitivanju od 17.11.2020. godine predočene neke nove činjenice, koje, kako to on navodi, „nisu bile predmet dosadašnje istrage i radi se o proširenju na potpuno novi činjenični opis“. Kako je 08.01.2021. godine podignuta optužnica koja je sadržavala prijedlog za produženje pritvora na osnovu kojeg je, nakon potvrđivanja optužnice, doneseno pobijano rješenje o

produženju pritvora, te kako iz pobijanog rješenja ne proizilazi da je sud provjerio navode optuženog A.D. istaknute na ročištu povodom prijedloga za produženje pritvora, a koja optuženi sada ponavlja u žalbi, ovaj sud nalazi da je usljed navedenih propusta povrijeđeno pravo optuženog A.D. na odbranu, odnosno da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.

Branitelj optuženih A.D.2 i S.D. u žalbama navodi da je sud pogrešno utvrdio činjenično stanje kada je izveo zaključak o postojanju osnovane sumnje da su ovi optuženi učinili krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH a optuženi A.D.2 i krivično djelo Teška krađa iz člana 287. stav 1. u vezi sa članom 286. stav 1. i krivično djelo Nedoizvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH, a sve u vezi sa članovima 55. i 31. istog zakona. Pri tome branitelj ukazuje da se takav zaključak zasniva na pogrešnom tumačenju telefonskih razgovora, koji su izvađeni iz konteksta i za koje ne postoji niti jedan objektivni dokaz da bi se radilo o činjenju krivičnih djela za koja se ovi optuženi terete.

Ovi žalbeni prigovori branitelja optuženih A.D.2 i S.D. nisu osnovani.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud u odnosu na optužene A.D.2 i S.D. dao određene i jasne razloge na kojima je zasnovao svoj zaključak o postojanju osnovane sumnje da su ovi optuženi učinili krivična djela za koja se terete. Nadalje taj sud je, na stranama 58. do 64. drugi pasus pobijanog rješenja analizirao iskaze optuženih D.G. i Z.P., koje je doveo u vezu sa analizom sadržaja presretnute komunikacije optuženog A.D. sa optuženim G.M., D.P.2 i Z.P., te se pozivao i na okolnost da je pretresom stana ovog optuženog pronađena i privremeno oduzeta jedna mala digitalna vaga, a što je sve cijenjeno pri izvođenju zaključka o postojanju osnovane sumnje da je optuženi A.D.2 učinio krivična djela koja mu se stavljaju na teret i u tom pravcu su dati razlozi, koje prihvata i ovaj sud. U odnosu na optuženog S.D. prvostepeni sud je dao jasne razloge o postojanju osnovane sumnje da je učinio krivično djelo za koje se tereti, koji razlozi su navedeni na stranama 64. drugi pasus do strane 67. drugi pasus pobijanog rješenja, iz kojih proizilazi da je ovaj optuženi nabavljao veće količine opojne droge heroin zajedno sa organizatorom A.D., da je istu radi prodaje držao i čuvao, te putem telefonskih telekomunikacija, šifrovanim porukama, dogovarao i predavao tako nabavljenu opojnu drogu drugim članovima grupe (D.P.2, G.O. i G.M.) koji su tu drogu dalje prodavali krajnjim konzumentima. Nadalje, iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je na osnovu presretnutih telefonskih komunikacija utvrđeno da postoji osnovana sumnja da su optuženi kao članovi organizovane kriminalne grupe komunicirali međusobno, potom sa organizatorom A.D., te sa krajnjim konzumentima na način da su koristeći telefonske brojeve prije izvršenja pojedinih radnji krivičnog djela, dogovarali mjesto, vrijeme i način izvršenja. Tako su na strani 51. stav prvi pobijanog rješenja, zabilježene presretnute telefonske komunikacije između A.D. i S.D. vezane za osnovanu sumnju da se oni bave kupoprodajom opojne droge heroin, a u kojim komunikacijama se spominje dug D.P. prema A., te su navedeni razgovori osumnjičenog D.P. sa krajnjim konzumentima vezani za prodaju opojne droge heroin, kao i presretnute komunikacije

A.D. sa D.P., G.O., A.D.2, G.M. i Z.P., a na osnovu kojih je prvostepeni sud zaključio da postoji osnovana sumnja da se oni bave kupoprodajom opojne droge heroin. Navedene su i presretnute telefonske komunikacije između D.S. i O.G., navedeno na stranama 64. pasus drugi do 66, prvi i drugi pasus pobijanog rješenja, iz kojih proizilazi da postoji osnovana sumnja da je S.D. u inkriminisanom periodu u saradnji i posredstvom optuženih A.D. i A..2, opojnu drogu heroin dostavljao ostalim članovima organizirane grupe ljudi, radi njene dalje prodaje. Pored toga su navedene i presretnute telefonske komunikacije između optuženog Š.M. i krajnjih konzumenata vezano za osnovanu sumnju da se optuženi Š. bavi kupoprodajom opojne droge heroin, a koju opojnu drogu je nabavljao od A.D., D.P. i D.G. pobliže navedeno na strani 69. drugi pasus i strani 70. prvi pasus pobijanog rješenja.

Radi navedenog, uopćena žalbena tvrdnja branitelja optuženih A.D.2 i S.D., da se zaključak prvostepenog suda o postojanju osnovane sumnje zasniva na pogrešnom tumačenju telefonskih razgovora, koji su „izvađeni“ iz konteksta, tako da se na njima, bez drugih dokaza, ne može zasnivati osnovana sumnja da su ovi optuženi učinili krivična djela za koja se terete, ovaj sud nalazi da su takvi uopćeni navodi branitelja neprihvatljivi. Ovo iz razloga što branitelj u žalbi ne ukazuje koji su to telefonski razgovori pogrešno protumačeni i koji su, kako navodi u žalbama dijelovi istih izvađeni iz konteksta.

Branitelj optuženog D.G. žalbom ne osporava postojanje osnovane sumnje da je ovaj optuženi učinio krivična djela koja mu se stavlja na teret, a niti žalbe branitelja optuženih G.O. i G.M. osporavaju postojanje općeg uvjeta za pritvor odnosno njegovo produženje.

Zaključak prvostepenog suda o postojanju posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH osporavaju branitelji svih optuženih.

Tako branitelj optuženih A.D. i S.D. u žalbama osporava postojanje posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, navodima da se mjera pritvora ovim optuženim tretira kao kazna. U odnosu na optuženog A.D. ukazuje da se na štetu optuženog cijene njegove ranije osude od kojih su neke po sili zakona trebale biti brisane iz kaznene evidencije i ukazuje da se imaju smatrati brisanim u smislu člana 125. stav 7. KZ FBiH. Pri tome navodi da se zaključak prvostepenog suda o postojanju naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će ovaj optuženi ponoviti krivično djelo zasniva na njegovoj ranijoj osuđivanosti, za koju, branitelj smatra, da prvostepeni sud nije mogao cijeliti radi naprijed navedenog. Nadalje ukazuje da je pobijano rješenje nerazumljivo u pogledu okolnosti koje navodi kao razlog za produženje pritvora iz navedenog zakonskog osnova. Sve okolnosti koje sud navodi u pobijanom rješenju smatra da bi se mogle smatrati otežavajućim okolnostima prilikom donošenja presude, a kako ovi optuženi nisu oglašeni krivim onda pobijano rješenje mjeru pritvora tretira kaznom. S tim u vezi ukazuje da tužiteljstvo i sud grubo krše presumpciju nevinosti kroz navode iz pobijanog rješenja da su optuženi učinili predmetna krivična djela, a što je nedopušteno.

U odnosu na optuženog S.D. branitelj u žalbi navodi da prvostepeni sud nije naveo naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će optuženi boravkom na slobodi ponoviti

krivično djelo ili dovršiti započeto. Ističe da ovaj optuženi nikada ranije nije bio osuđivan za ista ili slična djela, tako da na njegovoj strani ne postoje okolnosti koje ukazuju da se radi o osobi sklonoj vršenju ovakvih ili sličnih krivičnih djela, a pogotovo ne stoje naročite okolnosti koje ukazuju da će ponoviti ili dovršiti krivično djelo. Ukazuje da je sud zanemario činjenicu da se optuženi nalazio na slobodi u periodu od 27.08.2020. do 24.09.2020. godine, u kojem periodu nije učinio bilo kakvo krivično djelo, što smatra odlučnom činjenicom. Navodi da pobijano rješenje nema razloga o odlučnim činjenicama i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Dalje ukazuje da navodi u pogledu agresivnosti, drskosti, odlučnosti i upornosti u činjenju krivičnih djela, a koje tužiteljstvo ne navodi u svom prijedlogu kao naročite okolnosti ukazuju da je „sud prekoračio prijedlog, i da se više radi o otežavajućim okolnostima prilikom donošenja presude. Zaključak suda smatra pogrešnim i neuvjerljivim u pogledu postojanja naročitih okolnosti. Na isti način kao i u žalbi za optuženog A.D. ukazuje na povredu presumpcije nevinosti. Navode iz rješenja da ovaj optuženi sticanje protivpravne imovinske koristi radi u vidu zanimanja, smatra paušalnim, obzirom da nema nikakve potrebe da se optuženi bavi vršenjem krivičnih djela da bi osigurao prihode za svoje potrebe.

Branitelj optuženog D.G. u žalbi navodi da je prvostepeni sud pogrešno zaključio da je njegov branjenik ranije osuđivan za ista ili istovrsna krivična djela. Pri tome ukazuje da se takav zaključak zasniva na pogrešnoj primjeni člana 125. stav 5. ZKP FBiH o nemogućnosti brisanja izrečenih kazni iz kaznene evidencije, jer je u toku novi krivični postupak. Smatra da se optuženi ima smatrati neosuđivanim po sili zakona u smislu čla 125. stav 1. KZ FBiH. Ističe da ne postoje dokazi koji ukazuju na upornost, velik broj počinjenih krivičnih djela i kriminalnu količinu tih djela i da se po svemu više radi o otežavajućim okolnostima pri izvršenju krivičnih djela, koja mu se stavljaju na teret, iako nije donesena presuda.

Branitelj optuženih G.O. i G.M. ukazuje da pobijano rješenje nema razloga o odlučnim činjenicama u pogledu zaključka o postojanju posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. U odnosu na raniju osuđivanost optuženih navodi da ista nije dovoljna za zaključak o osnovanosti primjene odredbe pomenutog pritvorskog razloga. Neargumentiran je i zaključak da optuženi čine krivična djela u cilju osiguranja sredstava za život. Navedene naročite okolnosti za postojanje konkretnih pritvorskih razloga imaju apstraktan, teorijski i stereotipni karakter i smatra da sud u pobijanom rješenju nije dao relevantne i dovoljne razloge u pogledu postojanja posebnog pritvorskog razloga iz navedene zakonske odredbe.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženih nisu osnovani.

Odredba člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH propisuje, da se pritvor osumnjičenom/optuženom može odrediti/produžiti ako postoje naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će

učiniti krivično djelo kojim prijeti, a za ta krivična djela se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna.

Dakle, iz citirane zakonske odredbe proizilazi da za određivanje, odnosno produženje pritvora po ovom zakonskom osnovu se ne zahtjeva ranija osuđivanost optuženog za isto ili istovrsno krivično djelo, iako ranija osuđivanost može imati značaj naročite okolnosti koja opravdava bojazan da bi optuženi mogao ponoviti krivično djelo, jer se prema navedenoj zakonskoj odredbi zahtijeva da postoje naročite okolnosti, koje ukazuju na iteracijsku opasnost.

U odnosu na žalbe branitelja optuženih A.D. i S.D., ovaj sud nalazi da se suprotno stavu iz žalbe branitelja, mjera pritvora ne tretira kao kazna. U odnosu na ukazivanje da je iz kaznene evidencije optuženog A.D. trebalo brisati po sili zakona njegove ranije osude u smislu člana 125. stav 7. KZ FBiH, potrebno je navesti da branitelj ne konkretizira za koje osude smatra da su trebale biti brisane po sili zakona, a niti argumentira svoje tvrdnje o ispunjenosti uvjeta za konkretno brisanje određene osude. Kako se radi o višestrukoj osuđivanosti ovog optuženog, to je pravilno postupio prvostepeni sud kada je njegovu raniju osuđivanost za istovrsno krivično djelo cijenio sa drugim navedenim činjenicama i okolnostima kao naročite okolnosti u smislu posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH. Neprihvatljivim se ukazuju i navodi branitelja da je pobijano rješenje nerazumljivo u pogledu okolnosti koje se navode kao razlog za produženje pritvora, iz razloga što se radi o uopćenom navodu bez pojašnjenja, šta je nerazumljivo i u čemu isto nalazi. Navodi branitelja, da bi se sve okolnosti koje se navode u pobijanom rješenju mogle smatrati otežavajućim okolnostima koje se utvrđuju prilikom donošenja presude, ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja, kada se ima u vidu da se u konkretnom slučaju radi o odluci o produženju pritvora i da su navedene okolnosti bile od značaja i cijanjene pri utvrđivanju uvjeta za produženje pritvora optuženom iz navedenog zakonskog osnova. I daljnji prigovor branitelja A.D. i S.D. o grubom kršenju presumpcije nevinosti kroz navode iz pobijanog rješenja, bez konkretizacije u kojem dijelu pobijanog rješenja i konkretizacije na šta bi se odnosila presumpcije nevinosti, ovaj sud nije mogao ispitati zbog paušalnosti takvog navoda.

Žalbeni navodi branitelja optuženog S.D. da okolnosti koje prvostepeni sud navodi u obrazloženju pobijanog rješenja „drskost, odlučnost i upornost u činjenju krivičnih djela“, nisu navedeni u prijedlogu tužiteljstva za produženje pritvora optuženim sadržanom u optužnici i da je time sud prekoračio prijedlog tužiteljstva i da one ne predstavljaju okolnosti koje se mogu tretirati kao naročite okolnosti u smislu pritvorskog osnova iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, već eventualno kao otežavajuće okolnosti prilikom donošenja osuđujuće presude, nisu tačni. Najprije, ovaj sud nalazi da su navedene okolnosti na koje se žalbom branitelja ovog optuženog ukazuje, navedene u prijedlogu za produženje mjere pritvora sadržanom u optužnici Kantonalno/Županijskog Tužiteljstva HNK/HNŽ broj T07 0 KTO 0027302 20 od 08.01.2021. godine na 140. i 142. strani, tako da navedeni prijedlog tužiteljstva prvostepeni sud nije prekoračio. Nadalje, ovaj sud nalazi da je pogrešno tumačenje branitelja optuženog S.D. izneseno u žalbi, da se naprijed navedene okolnosti ne mogu tretirati kao naročite okolnosti u smislu navedenog pritvorskog osnova.

Netačnim se ukazuju navodi branitelja optuženog S.D. da optuženi čini krivična djela zbog sticanja protivpravne imovinske koristi, te da takvim načinom života, u vidu zanimanja ostvaruju prihode za svoje potrebe. Daljnje isticanje branitelja da je takav zaključak u odnosu na ovog optuženog paušalan i apstraktan, ovaj sud cijeni bezpredmetnim, iz razloga što takav zaključak prvostepeni sud u odnosu na ovog optuženog nije ni izveo, niti je isto sadržano u pobijanom rješenju.

Navodi iz žalbe branitelja optuženog S.D. da se ovaj optuženi nalazio na slobodi od 27.08.2020. do 24.09.2020. godine i da za to vrijeme nije počinio bilo kakvo krivično djelo, nemaju značaj kakav im se pridaje u žalbi branitelja, da bi zbog toga bila neprimjenjiva odredba člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, niti je time dovedena u pitanje pravilnost pobijanog rješenja o produženju pritvora optuženom iz navedenog zakonskog osnova.

Žalbeni navodi branitelja optuženog D.G. da je prvostepeni sud izveo pogrešan zaključak da je njegov branjenik osuđivan za istovrsna krivična djela i da je pogrešno primjenjena odredba člana 125. stav 5. ZKP FBiH o nemogućnosti brisanja izrečenih kazni iz kaznene evidencije, jer je u toku krivični postupak, ovaj sud nalazi da pravilnost zaključka prvostepenog suda ne dovodi u pitanje. Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je sud naveo sve osude iz kaznene evidencije za ovog optuženog, koji je više puta osuđivan i za istovrsna krivična djela u odnosu na krivična djela za koja se tereti, pa kako u žalbi branitelj ne konkretizira za koju osudu smatra da bi trebala biti brisana, ovaj sud se iz tog razloga i nije mogao upustiti u preispitivanje istog. Stoga je prvostepeni sud opravdano cijenio njegovu raniju osuđivanost uz ostale navedene činjenice i okolnosti u smislu naročitih okolnosti iz navedenog zakonskog osnova po kojem mu je produžen pritvor. Navodi iz žalbe branitelja kojima osporava postojanje „dokaza koji ukazuju na upornost, velik broj počinjenih krivičnih djela i kriminalnu količinu tih djela i da se po svemu više radi o otežavajućim okolnostima u trenutku učinjenja krivičnih djela, koja mu se stavljaju na teret, iako nije donesena presuda“, ne dovode u pitanje pravilnost pobijanog rješenja, jer ovaj sud nalazi da se takva dokazanost za ista i ne traži, obzirom da se u konkretnom slučaju radi o dokazanosti činjenica na nivou osnovane sumnje. Naime, suprotno navodima branitelja, okolnosti koje je naveo prvostepeni sud kao naročite okolnosti (strana 86. zadnji pasus pobijanog rješenja), i po ocjeni ovog suda predstavljaju naročite okolnosti u smislu navedenog zakonskog osnova. Stoga je pogrešno shvatanje branitelja izneseno u žalbi da bi navedene okolnosti više upućivale na otežavajuće okolnosti kod odluka o krivnji.

U odnosu na navode iz žalbi branitelja optuženih G.O. i G.M., ovaj sud nalazi, da je prvostepeni sud u obrazloženju pobijanog rješenja naveo jasne i određene razloge na osnovu kojih je izveo zaključak o postojanju iteracijske opasnosti. Prema razlozima datim u obrazloženju pobijanog rješenja, prvostepeni sud je utvrdio postojanje naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan od ponavljanja krivičnog djela, tako što je, osim ranije osuđivanosti ovih optuženih zbog istovrsnog krivičnog djela u odnosu na krivična djela za koja su osnovano sumnjivi da su ih činili u kontinuitetu, cjeneći pri tome vremenski period, brojnost krivičnihopravnih radnji, te da su ista činili u sklopu organizirane grupe čiji su članovi bili, kako je to sve utvrđeno na nivou osnovane sumnje, na osnovu kojih okolnosti

je sud izveo zaključak o iskazanoj drskosti, odlučnosti i upornosti u izvršenju krivičnih djela i sve to doveo u vezu sa lošim imovnim stanjem ovih optuženih, nakon čega je izveo zaključak da sve te okolnosti u svojoj ukupnosti predstavljaju naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan od ponavljanja krivičnog djela, za koja djela se može izreći kazna zatvora u trajanju od tri godine ili teža kazna. Iz navedenih razloga, suprotni žalbeni prigovori branitelja ovih optuženih da usljed propusta prvostepenog suda pobijano rješenje nema razloga o odlučnim činjenicama i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, su neosnovani. Kako se radi o različitim pravnim i činjeničnim situacijama, bez osnova je i pozivanje branitelja optuženog G.O. na stavove sudske prakse iz odluke ovog suda (rješenje broj 07 0 K 003284 10 KŽ od 21.06.2010. godine), dok je ispoštovan stav iz odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj od godine, jer je odluka potkrijepljena naročitim i konkretnim a ne apstraktnim i teorijski mogućim okolnostima koji opravdavaju bojazan za počinjenje djela.

Kako je u odnosu na optuženog A.D. ovaj sud našao da su osnovani prigovori iz žalbi optuženog i njegove braniteljice u pogledu osnovane sumnje kao općeg uvjeta za pritvor odnosno njegovo produženje, ovaj sud nije bio u mogućnosti da preispituje žalbe ovog optuženog i njegove braniteljice u odnosu na posebni pritvorski razlog.

Nadalje, prvostepeni sud je, kako to proizilazi iz pobijanog rješenja (strane 88. i 89.) razmotrio mogućnost da li bi se svrha koja se želi postići produženjem pritvora prema optuženim, pa tako i u odnosu na optužene G.O. i G.M., mogla ostvariti primjenom blažih mjera prema optuženim, te zaključio da se to u konkretnom slučaju ne može očekivati, navodeći konkretne razloge za navedeni zaključak. U pogledu datih razloga od strane prvostepenog suda, branitelj ovih optuženih u žalbi prigovara da je sud propustio da svestranije razmotri mogućnost izricanja mjera zabrane ovim optuženim, smatrajući da se paušalno navodi da se postojanje naročitih okolnosti ne može otkloniti ni jednom mjerom propisanom u članu 140. i 140.a) ZKP FBiH. Ovi navodi branitelja su po ocjeni ovog suda paušalni i uopćeni, pa kao takvi ne dovode u pitanje date razloge iz pobijanog rješenja o nemogućnosti prihvatanja blažih mjera od mjere pritvora. Nasuprot stavu iz žalbe branitelja, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud svestrano razmotrio mogućnost izricanja blažih mjera, mjera zabrane i u odnosu na svaku od tih mjera se izjašnjavao navodeći određene razloge, koji se žalbom branitelja i ne osporavaju. Stoga se nisu mogli prihvatiti uopćeni žalbeni prigovori branitelja da se optuženim odrede mjere zabrane, bez konkretiziranja takvog prijedloga.

Radi svega navedenog, ovaj sud je, na osnovu člana 337. stav 3. ZKP FBiH, donio rješenje kojim su žalbe branitelja optuženih A.D., S.D., D.G., G.O. i G.M., odbijene kao neosnovane, dok je djelimično uvažena žalba optuženog A.D. i njegove braniteljice i ukinuto prvostepeno rješenje u odnosu na optuženog A.D., te predmet vraćen prvostepenom sudu u tom dijelu na ponovno odlučivanje.

Prilikom ponovnog odlučivanja prvostepeni sud će prije svega otkloniti propuste na koje je ukazano ovim rješenjem, pa će nakon toga u odnosu na optuženog A.D., biti u mogućnosti donijeti zakonitu i pravilnu odluku.

Zapisničar
vijeća
Amela Kešan,s.r.
Muratović,sr

Predsjednica

Hurija